

Maketa na motor Modela CO₂

Fokker D-VII

Konstrukce: Vladimír Vaněk, Pelhřimov

Fokker D-VII byl jedním z nejlepších stíhacích letounů 1. světové války a i po jejím skončení zůstal ve výzbroji vzdušných sil mnoha států. Svými proporcemi je vhodný pro modelářské zpracování. Podklady pro stavbu dnes uveřejňovaného modelu, poháněného motorem Modela CO₂, jsem našel v Modeláři 11/1969 a v jedné z publikací edice Triáda.

Dříve, než se pustíme do stavby, vybereme pečlivě materiál. Použitá balsa musí být co nejléčší, ale dostatečně pevná.

K STAVBĚ (neoznačené míry jsou v milimetrech):

Trup. Z balsy tl. 1 vyřízneme dva díly přidě trupu 8 a z balsy tl. 2 výztuhy 5. Otvor pro koncovku plnění vyřízneme pouze v pravé části přidě a v pravé bočnici. Výztuhy 6 nalepíme na díly přidě 8 tak, aby vznikla levá a pravá strana. Z balsy tl. 3 vyřízneme dvě zesílení 7. Z těchto dílů a balsových listů o průřezu 3×3 pak přímo na výkrese ve skutečné velikosti, chráněném průhlednou plastickou fólií, slepíme pravou a levou bočnici.

Na motorovou přepážku z překližky tl. 3 nalepíme držák matic, který je součástí kompletu motoru Modela CO₂. Cepek při sestavování trupu zalepíme do přidě současně s přepážkou 2 z balsy tl. 5. V zadní části trupu jsou bočnice spojeny rozpěrkami z balsových listů o průřezu 3×3. Zaoblená spodní část předku trupu sestává z dílů 9 z balsy tl. 7, které k trupu přilepíme, a z krytu 10 rovněž z balsy tl. 7, který se do trupu pouze ztuhla zasouvá.

Hlavice 1 z balsy tl. 10 je k trupu upevněna dvěma bambusovými kolíky, na které se nasouvá.

Na hřbet trupu nalepíme polopřepážky 4 a 5 z balsy tl. 1, které překryjeme tuhým potahem z balsy tl. 1. Maketa motoru i makety kulometů jsou vyřezány a vybroušeny z balsy.

Křídla. Spodní křídlo je stavěno běžným způsobem. Žebra jsou z balsy tl. 1, kořenová z balsy tl. 3, náběžná lišta z balsy o průřezu 4×3,5, lišty nosníků z balsy o průřezu 3×3,5 vpředu a 3×2 vzadu. Odtoková lišta z balsy o průřezu 2×7 je klínovitě obroušena a její okraj obloukovitě vyřezán. Zakončení křídla vybrousíme z měkké balsy tl. 7.

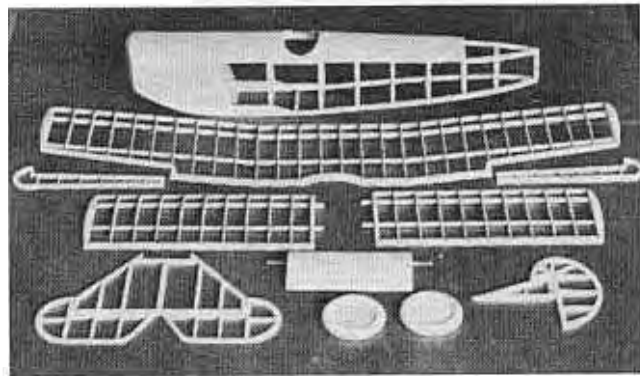
Horní křídlo sestavíme v celku; konstrukce

je obdobná jako u spodního křídla. Žebra jsou z balsy tl. 1, náběžná lišta z balsy o průřezu 5×5, lišty nosníků z balsy o průřezu 3×4 vpředu a 3×2,5 vzadu, balsová odtoková lišta o průřezu 2×7 je klínovitě sbroušena a rovněž obloukovitě vyřezána. Zakončení křídla je z balsy tl. 8. Po zaschnutí lepidla odřízneme křídélka, vyřízneme části žeber a nalepíme styčné lišty o průřezu 3×4 a zakončení křídélka z balsy tl. 3. Hotová křídélka připevníme ke křídlu pásky hliníkového plechu tl. asi 0,3, vetknutými do styčných listů.

Ocasní plochy mají obvodové lišty z balsy o průřezu 3×3 a příčky z pevné balsy o průřezu 1×3 nebo měkké balsy o průřezu 3×3. Kormidla po slepení klínovitě sbrúsíme, aby na odtokové hraně měla tloušťku 0,5. Ke kýlovce a stabilizátoru je upevníme opět pásky hliníkového plechu.

Podvozek má osu z bambusové štěpiny o průměru 2. Obruce kol jsou z balsy tl. 8, středy z balsy tl. 2; kuželovité disky slepíme z kancelářského papíru. Středky kol vypouzdříme papírovými trubičkami. Podvozkové nohy jsou slepeny ze smrkových listů o průřezu 3×4. Aerodynamický kryt osy má náběžnou lištu z balsy o průřezu 3×5 a trojúhelníkovitou odtokovou lištu z balsy o průřezu 3×7. Žebra z balsy tl. 1 jsou shora i zespodu potažena rovněž balsou tl. 1.

Stavební výkres ve skutečné velikosti obdržíte, pokudžete-li poštovní poukázkou typu C 14 Kčs na adresu: Redakce Modelář, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1. Do zprávy pro příjemce napište čitelně název modelu „Fokker D-VII“. Výkres vám zašleme do 10 dnů od obdržení poukázky.

Povrchová úprava. Jednotlivé díly modelu potahujeme zvlášť. Ještě před potahováním musíme zvolit barevnou úpravu. Jednoduchou kamufláž můžeme naznačit obarveným papírem, při složitější je vhodnější použít barev Humbrol či Revell. V takovém případě model potáhneme bílým papírem. Před potahováním kostru modelu nalakujeme dvakrát čírym lepicím nitrolakem a jemně obrousíme. Na potah je nejvhodnější tenký Modelspan nebo Japan. Papír ke kostře přilakujeme a po zaschnutí vypne čírym vypínacím nitrolakem. Zejména křídla je vhodné lakovat v šabloně.

Zbarvení. Kamufláž letounů Fokker D-VII od výrobce byla v podstatě vždy stejná. Na potahovém plátně byly natištěny nepravidelné šestiúhelníky ve čtyřech až pěti barvách. Tuto kamufláž si ovšem piloti upravovali podle své fantazie. Zejména letouny stíhacích es vynikaly pestrým zbarvením.

Pro modelářské zpracování je vhodná holandská kamufláž, v níž je celý letoun tmavě zelený (trávnový odstín), na trupu je červenomodrobílý znak s oranžovým kruhem uprostřed. Směrovka je červenobilomodrá. Označení F-302 na trupu je – stejně jako kočka v černém poli na směrovce – bílé.

Sestavení. Na trup nalepíme ocasní plochy, spodní křídlo, vzpěry horního křídla z balsových listů obroušených na průměr 3 a na ně horní křídlo. Z motoru odšroubujeme přírodní trubky a plnicí koncovku. Trubky vytváříme a koncovku prostrčíme otvorem v bočnici. Na motorovou přepážku přišroubujeme motor a na něj našroubujeme přírodní trubky a plnicí koncovku. Vrtulí upravíme z plastického kompletu Igra o průměru 240.

Zalétání. Před zalétáváním zkontrolujeme polohu těžiště, úhel seřazení, negativy na koncích křidel, vyosení motoru a nastavení kormidel.

Zalétáváme za klidného bezvětřího počasí. Model nejdříve zakloužeme, nejlépe na ploše s vyšším travnatým porostem, kde nehrozí jeho poškození. Jemným přibýváním směrovky seřídíme model do mírných levých kruhů. Kluz musí být klidný a stabilní.

Před prvními motorovými lety seřídíme motor na nízké otáčky, které při dalších letech postupně zvyšujeme. Model musí ustáleně stoupat v levých kruzích. Pokud v motorovém letu houpe, vyosíme motor dolů, pokud létá v příliš sevřených kruzích, vyosíme motor doprava. Nepomůže-li tento zásah, přihneme na horním křídle pravé křídélko do většího negativu. Správně zalétaný model musí stoupat v levých kruzích a plynule přecházet do klouzavého letu rovněž v ustálených levých kruzích. Kluz musí být stabilní, model při něm nesmí přecházet do pravé zatáčky, která končí ostrou klesavou spirálou, mající většinou za následek poškození modelu.

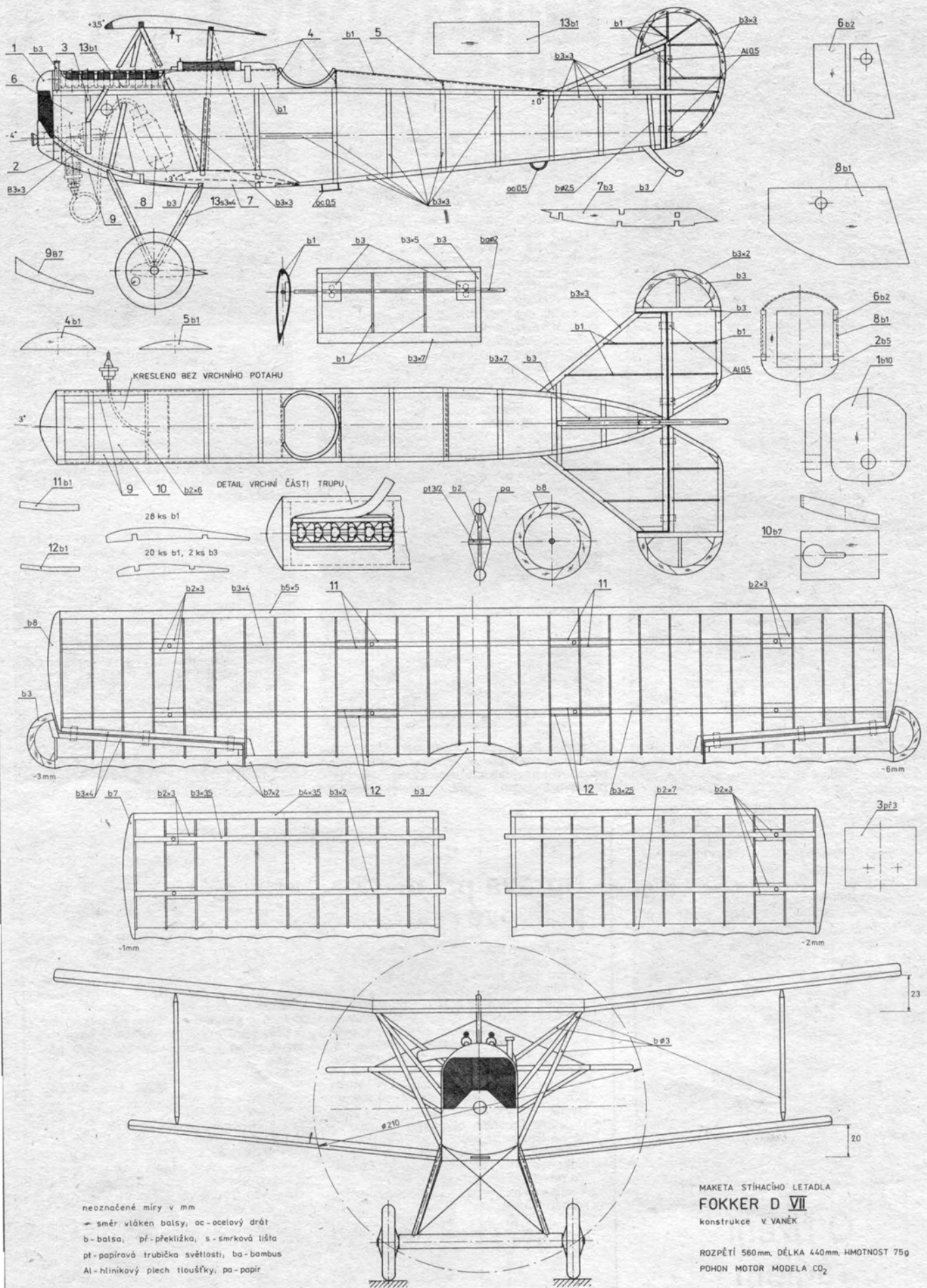
Hlavní materiál:

Balsové prkénko 50×1000 tl. 1–2 ks; tl. 3–1 ks; 50×500 tl. 2–1 ks; tl. 4–1 ks; odřezky tl. 7, 8, 10

Smrková lišta 3×4, dl. 500–1 ks
Potahový papír Modelspan nebo Japan – 1 arch

Bambusová štěpina o průměru 2

Lepidlo acetonové (nitrocelulóznové), číry lepicí nitrolak, napínací nitrolak, případně barvy na plastické modely (Humbrol, Revell)
Drobný modelářský materiál

neoznačené míry v mm
 → směr vláken balsy, oc - ocelový drát
 b - balsa, pf - překližka, s - smrková lišta
 pt - papírová trubička světlosti, ba - bambus
 Al - hliníkový plech tloušťky, pa - papír

MAKETA STÍHAČÍHO LETADLA
FOKKER D VII
 konstrukce V. VANĚK

ROZPĚTÍ 560mm, DÉLKA 440mm, HMOTNOST 75g
 POHON MOTOR MODELA CO₂